

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

15/763-

17.02.2015

Svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 536 om bl.a. omfanget av utenlandske studenter i Norge og norske studenter i utlandet i perioden 1994 – 2014

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen angående andelen utenlandske studenter ved norske universiteter og høyskoler, utviklingen i antall norske og utenlandske studenter ved norske universiteter og høyskoler, andelen utenlandske studenter som tildeles studentboliger ved de ulike lærestedene, samt antall norske studenter ved utenlandske utdanningsinstitusjoner.

Representanten Lundteigen viser til at utgangspunktet for spørsmålet er et innslag i NRK radio mandag 2. februar d.å. Innslaget omhandlet økningen i antall privatisteksamener i videregående opplæring av personer som har behov for å forbedre karakterene med sikte på en studieplass på populære studier som lege, psykolog og teknologi ved norske universiteter og høyskoler.

Vedlagt følger rapporter med oversikt over de forhold representanten Lundteigen ber om svar på. Jeg vil nedenfor knytte noen kommentarer til dette materialet. Jeg gjør oppmerksom på at spørsmålene er av et slikt omfang at jeg har måttet innhente rapporter fra flere kilder. Disse omfatter primært:

- Database for statistikk for høyere utdanning (DBH) som samler og systematiserer statistikk fra norske universiteter og høyskoler.
- Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen) som gir studielån til norske studenter i utlandet
- Studentsamskipnadene i Norge som bl.a. har ansvar for studentboliger.

1. Andelen utenlandske studenter ved norske universiteter og høyskoler

a. Samlet

Det finnes ikke en presis definisjon for hvem som regnes som utenlandske studenter. Det er derfor heller ikke enkelt å få nøyaktige tall for utenlandske studenter i Norge for den perioden som representanten Lundteigen har bedt om. Jeg gjør oppmerksom på at rapportene fra DBH er basert på statsborgerskap. Dette innebærer at oversikten også omfatter utenlandske statsborgere som allerede er bosatt i Norge, og som ikke primært har søkt seg hit for studier. Mange av disse har opphold i Norge for eksempel på humanitært grunnlag. Dette vil være studenter som har fått opptak på linje med norske studenter i Norge.

Fra DBH har jeg fått rapporter fra år 2000 til 2014 som viser andel utenlandske studenter fra EU/EØS, Norden og uspesifisert/annet. Frem til og med 2001 var det bare de statlige institusjonene som rapporterte til DBH, men fra 2002 har også de fleste private høyskolene rapportert på studentenes statsborgerskap. På 1990-tallet og frem til 2002 er tallene derfor ikke komplette. BI kom først med i 2009 med ca 800 studenter. Det er derfor først fra 2009 at DBH-tallene kan sies å være komplette.

b. Fordelt på hver enkelt institusjon

DBH har oversendt rapporter over de enkelte institusjonene, jf. vedlegg.

c. Fordelt på fag/studieretning

Representanten Lundteigen ønsker en oversikt fordelt på fag/studieretning. I DBH brukes betegnelsen ”studium” om fag/studieretning. Det er vanskelig å trekke klare grenser mellom tilgrensende studier. For eksempel omfatter studiet ”medisin” i all hovedsak studenter som er registrert på profesjonsutdanningene, men det kan også forekomme andre medisinske fag som for eksempel nevrovitenskap etc.

2. Utenlandske studenter kategorisert på Norden, EU/EØS-området, annet

Dersom en ser på de komplette tallene fra DBH fra 2002 så viser de en økning i antall utenlandske studenter i alle kategoriene. Gitt det faktum at tallene fra DBH baserer seg på statsborgerskap, må det legges til grunn at en del av de utenlandske studentene har opphold av andre grunner enn studier. Særlig gjelder dette ved institusjoner som ligger i områder med høy innvandreretthet.

Når det gjelder studenter fra Norden så minner jeg om *Overenskomst mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om adgang til høyere utdanning* som første gang ble inngått 1975. Ved denne overenskomsten forplikter landene seg gjensidig til å gi utdanningssøkende som er bosatt i et annet nordisk land adgang til sin offentlige høyere utdanning på samme eller likeverdige vilkår som søkere fra sitt eget land.

Tabellen under viser et utsnitt av økningen av antall utenlandske studenter fra 2002 – 2014. De komplette rapportene følger som vedlegg.

	2002	2009	2014
Norden	1 391	1 666	4 140
EU/EØS	1 945	4 098	7 290
Annet	3 597	6 935	11 331
Uspesifisert	2 005	2 725	1 031
Totalt	8 938	15 424	23 792

3. Utviklingen i antall studenter ved norske universiteter og høyskoler

Tall fra DBH for 2002, 2009 og 2014 gir en total oversikt over registrerte studenter ved norske institusjoner. I tabellen under har jeg trukket ut de samme årstallene som i tabellen over for sammenligningens skyld.

	2002	2009	2014
Kunsthøyskoler	810	818	849
Private høyskoler	8 344	9 594	12 852
Private vitenskapelige høyskoler	18 608	16 141	21 603
Statlige høyskoler	94 636	87 606	95 907
Statlige vitenskapelige høyskoler	8 832	7 787	8 805
Universiteter	74 205	91 756	110 447
Totalt	205 435	213 702	250 463

4. Utviklingen i andel utenlandske studenter ved norske universiteter og høyskoler

En sammenstilling av tabellene under punktene 2 og 3 viser at andelen utenlandske studenter har økt fra ca 4,4 pst i 2002 til 9,5 pst i 2014.

5. Andelen utenlandske studenter som tildeles studentboliger ved de ulike lærestedene

Det er først i de senere årene at departementet har bedt studentsamskipnadene om å rapportere om andel internasjonale studenter som leier bolig hos dem. Det er derfor ikke mulig å angi slike tall før 2010.

Vedlagt følger en sammenstilling basert på rapportene fra samskipnadene, med oversikt over prosentandel internasjonale studenter som er registrert bosatt i studentsamskipnadenes studentboliger i tidsrommet 2010-2013. Rapport for 2014 vil foreligge på et senere tidspunkt.

6. Antall norske studenter ved utenlandske utdanningsinstitusjoner

Det finnes ikke offisiell oversikt over norske studenter i utlandet. Jeg forutsetter imidlertid at det er Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen) som har best oversikt, siden de fleste norske studenter mottar lån og stipend fra Lånekassen.

Lånekassen har data fra 1994 som viser at det den gang var totalt 8 249 gradsstudenter som fikk støtte til studier i utlandet. I 2002 var antallet økt til 15 207. I 2014 var det 16 943 gradsstudenter som mottok slik støtte. I tillegg var det i 2014 registrert 7 543 delstudenter i utlandet (studenter som tar deler av en grad ved utenlandske institusjoner). Totalt var det altså i 2014 24 286 norske studenter som studerte i utlandet med støtte fra Lånekassen.

Vedlagt følger oversikt over antall norske grads- og delstudenter i utlandet i perioden 1994-2014. Lånekassen har også utarbeidet oversikter som viser utviklingen av antall studenter i fem av de mest populære studielandene for gradsstudenter og delstudenter, og en oversikt over antallet norske studenter i utlandet fordelt på de ulike studielandene. Denne oversikten er også vedlagt.

Oppsummering

Det har lenge vært tverrpolitisk enighet om behovet for internasjonalisering av norsk høyere utdanning og forskning, herunder ønsket om økt studentmobilitet. I St.meld. nr. 27 (2000-2001) *Gjør din plikt – Krev din rett* het det for eksempel at man ønsket å stimulere til at flere utenlandske studenter tar høyere utdanning i Norge. Denne ambisjonen ble gjentatt i St.meld. nr. 14 (2008-2009) *Internasjonalisering av utdanning*. Vedlagte rapporter viser at det har vært en økning i den innreisende mobiliteten, en utvikling jeg mener bidrar til å berike norsk høyere utdanning og forskning.

I 2014 var det altså totalt 24 286 norske studenter som studerte i utlandet med støtte fra Lånekassen, mens vi hadde 23 792 utenlandske studenter ved norske læresteder. Selv om tallene ikke er direkte sammenlignbare, gjenspeiler disse tallene etter min vurdering en rimelig balanse i innreisende og utreisende mobilitet.

Med hilsen

Torbjørn Røe Isaksen

Vedlegg